

เมธาวี ยุทธพงษ์ธาดา ๒๕๕๕: การขยายหน้าที่และความหมายของคำว่า “ตัว” ตั้งแต่สมัย
สุโขทัย ถึง พ.ศ. ๒๕๕๑ ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ภาษาไทย) สาขาวิชาภาษาไทย
ภาควิชาภาษาไทย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รองศาสตราจารย์วิไลศักดิ์ กิ่งคำ,
Ph.D. ๒๕๕ หน้า

งานวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาหน้าที่และความหมายของคำว่า “ตัว” ตั้งแต่สมัยสุโขทัย
ถึง พ.ศ.๒๕๕๑ เพื่อให้ทราบพัฒนาการการขยายหน้าที่และความหมายของคำว่า “ตัว” และอธิบาย
ปัจจัยที่ทำให้เกิดการขยายหน้าที่และความหมายที่เกิดขึ้น ข้อมูลที่ใช้ในงานวิจัยนี้แบ่งออกเป็น ๖
สมัยได้แก่ (๑) สมัยสุโขทัย (๒) สมัยอยุธยา (๓) สมัยรัชกาลที่ ๑ ถึงรัชกาลที่ ๓ (๔) สมัยรัชกาลที่ ๔
ถึงรัชกาลที่ ๕ (๕) สมัยรัชกาลที่ ๖ ถึงรัชกาลที่ ๘ และ (๖) สมัยปัจจุบัน

ผลการศึกษาพบว่า คำว่า “ตัว” ในสมัยสุโขทัยมีหน้าที่ ๔ ประการ คือ (๑) ทำหน้าที่เป็น
คำนามเดี่ยว (๒) ทำหน้าที่เป็นส่วนประกอบหน้าคำประสม (๓) ทำหน้าที่เป็นคำลักษณนาม และ
(๔) ทำหน้าที่เป็นคำเน้นความหมาย ส่วนในสมัยอยุธยา สมัยรัชกาลที่ ๑ ถึงรัชกาลที่ ๓ สมัยรัชกาล
ที่ ๔ ถึงรัชกาลที่ ๕ สมัยรัชกาลที่ ๖ ถึงรัชกาลที่ ๘ และสมัยปัจจุบัน มีหน้าที่ ๕ ประการ คือ
(๑) ทำหน้าที่เป็นคำนามเดี่ยว (๒) ทำหน้าที่เป็นส่วนประกอบหน้าคำประสม (๓) ทำหน้าที่เป็น
คำลักษณนาม (๔) ทำหน้าที่เป็นคำเน้นความหมาย และ (๕) ทำหน้าที่เป็นคำสรรพนาม

ในด้านความหมายนั้น พบว่า คำว่า “ตัว” มีการขยายความหมายจากความหมายหลักหรือ
ความหมายพื้นฐานว่า “ร่างกาย” ของคนหรือสัตว์ ไปสู่ความหมายที่เป็นนามธรรมมากขึ้น โดยการ
ขยายหน้าที่และความหมายนั้น สามารถอธิบายได้ว่าเกิดจากปัจจัย ๔ ประการ ได้แก่ อุปลักษณ
นามนัย การขยายความหมายจากต้นแบบและการใช้แนวเทียบ